KEMENESALJA

VEGYES TARTALMU FÜGGETLEN LAP

Megjelen minden vasárnap reggel.
Előfizetési ára: Egész évre 8 korona, félévre 4 korona, negyedévre 2 korona.
[illegible] szám ára darabonként 20 fillér.

DINKGREVE NÁNDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Dinkgreve Nándor könyvnyomdája Celldömölkön
ide intézendők a szellemi részt illető közlemények, hirdetések és mindennemű pénzilletékek.

Akik beszekundáztak.

Celldomolk, 1911. junius 29.

Ilyenkor, iskolai évet záró vizsgák után, rendszerint borus redőkbe huzódik érdemes családapák homloka. Iskolábajáró nebulóiknak Péterpálnapi bizonyitványhazaszolgáltatását lesik vegyes érzelmek között — s amidőn a remegő, szepegő kölyök nagy ijedelemvárás közben átnyujtja apjaurának a gyarló emberi tragédiák iránt érzéketlen, könyörtelen papirost, amelyen fenyegetően feketéllik a — szekunda, az egész világ táncolni kezd az apa előtt s az elkeseredett ember — mint ez már hosszu évtizedek óta szokásban van — hirtelen jellemző kijelentést szalaszt ki a száján:

— Megbuktál . . . nem tudsz tanulni . . . inasnak adlak!

Igy az apa. Pont. E jellemző, magyaros észjárásra való és arról tanuskodó kijelentésnél megállapodunk. E kijelentés — merem állitani — egyik oka a mi nemzeti szegénységünknek, elmaradottságunknak, iparnelküliségünknek.

Századok óta megcsontosodott rossz véleménye az már a csalápapáknak, hogyha valamelyik fiuk nem akar (vagy *nem tud*) tanulni, azzal ijesztenek rá, hogy: inasnak adlak. S ha az urfi megijedvén, nekihasal a száraz, monoton-tartalmu tankönyveknek, akkor rendjén van a dolog, mert ahhoz senkinek sem lehet szava, hogy valamelyik apa fiából erőnek-erejével lateiner-proletárt akar nevelni. De igenis, baj van akkor, amidőn a szegény gyerkőc a legjobb akarat mellett sem képes megemészteni a nem mindig bölcs iskolai tudományokat s megbukván, a fönnebb vázolt atyai gondoskodás révén valamely iparmühely falai közé kerül.

Ez rendjén volna. Agrár-állam nem azért vagyunk, hogy *uzért* iparunk is ne legyen, pláne, amikor — *nincs*. Sőt. Ámde az ellen volna néhány szavunk idejegyezni való, amit a tisztelt szekundán dühöngő apák egyetemleg kijelentenek ama — végzetes „csikók“ megpillantásakor.

Tulságosan elavult ma már az a nézet, hogy iparosnak csak az menjen, aki nem jól tanult. Ez kérem — ostoba fölfogás. Hát az iparosnak nincsen előnyére, ha az általános müveltséghez tartozó ismereteknek birtokában vagyon? Neki nincsen arra szüksége, hogy képzett legyen? Reánézve fölösleges az iskola? Mindmegannyi kérdés, amelyre *csak okosan* lehet felelni, azaz: részint *igennel*, részint pedig: határozott *nem*-mel. Igenis: szükséges, hogy iparosaink müvelt emberek legyenek, hogy ne az iskolában elbukott, tanulni nem tudó gyerekekből kerüljenek ki, mert igy iparügyünk veszteit ügy.

Nem akarjuk ezzel azt mondani, hogy *csak tanult* ember lehetne iparos, mert nem valljuk azt a tévhitet, mely szerint diploma beszél és nem a valódi tehetség és tudás — de mindenesetre igazunk van abban, amidőn azt állitjuk, hogy igenis, csak haszon háramlanék abból nemcsak az egyesekre, de az egész országra, az emberiségre nézve is, ha az ipar munkásai nem csupa iskolából kitessékelt férfiakból kerülnének ki mint néhány rövid látókörü, ferde észjárásu ember gondolja — hanem müvelt, tanult ifjakból . . .

Ez azonban a jövő zenéje. Ma nem akad olyan apa, aki — amidőn dédelgetett fia egyszerre csak örömtől kipirult arccal megy be hozzá, kezében a világot jelentő érettségi bizonyitvánnyal — azt mondaná a fiának: eredj inasnak . . . Ilyen apa nem akad. Aki már lematurált — *ez* az általános *magyar* fölfogás — az nem lehet iparos — Magyarországon . . . De a *müvelt* Nyugat az ostoba előitéletekkel már régen szakitott ebben a tekintetben s mi messze kullogunk mögötte. Vajjon el tudjuk-e érni valaha? Vajjon megváltozik-e a magyarok nyakassága — s továbbra is szégyen lesz-e az, ha iskolázott ember iparosnak megy? Nem tudjuk, de csak a magunk élhetetlenségéről adnánk szegénységi bizonyitványt, ha e rossz szokás lidércnyomása alól fölszabadulni nem tudnánk!

Horváth Rezső.

A magyar költészet legujabb iránya.

Irta: BARABAS JÁNOS.

Igy ir Szini Gyula a dekadensekről, a szimbolistákról.*) Megjegyzi még, hogy ma már (1904.) ez a nyelv nem annyira idegen nekünk, mert a »modern szimbolikát«, melyet ő az irodalom ősrégi elemének tart, már megszoktuk. Szini Gyula ezt a »szimbolizmus alkimiájának« nevezni, melynek korunkban fejlődik ki a »kémiája«. Hogy a szimbolizmusra a dekadensek hogy jöttek rá, arra vonatkozólag Szini Gyulától csak annyit tudunk meg, hogy a szimbolisták maguk, mint külön iskola, a »parnassienek« közül váltak ki külön szektának. (Parnassos = a görög muzsák helye; alatta volt a delphii jóslóhely.) A szimbolizmus szálai azonban valószinüleg *Poe* (olv.: pó.) *Edgar Allan* költészetébe nyulnak bele. Poe satása Ady Endrére különösen az ő melancholiájában, Halál-szeretetében és a sürün alkalmazott rőfrénekben látszik. Poe, Amerika leghiresebb költője *The philosophy of composition cimü* értekezésében előadja a müalkotásban való saját módszerét. Ő, ha valami hatást akar elérni, akkor előbb azon töri a fejét, vajjon az ész abban a bizonyos esetben melyik hatások iránt fogja a legnagyobb érdeklődést fölmutatni? Ha aztán ezzel már tisztába jött, akkor a rendes részletek és a hangnem kitalálása következik nála. Poe ilyenformán nem valami nagyon az ihletett költői lélek intuiciójával! Értekezésében kiváló müvének, *A holló*-nak az alkotási módját mutatja be, melynek alkotásában szerinte »egy rész sem tulajdonitható akár a véletlennek, akár az intuiciónak s hogy e mü a teljességhez jutott, lépésről-lépésre, valamely mennyiségtani probléma pontosságával és szigoru következetességével«. Poe ebben a munkájában első sorban azzal foglalkozik, hogy mekkora legyen az alkotásra váró mü terjedelme. Ezután következett a hangulat megállapitása. Poe szerint »a melancholia mindenköltői hangnem között a legjogosultabb.« Igy induktiv módon tovább okoskodva rájött, hogy a rőfrén a legerősebb költői hatás-eszköz, hogyha a benne előforduló szavak vagy szó (ő csak egy szóból álló rőfrént akart) a hangzásával a gondolathoz illeszkedik, vagyis, ha az ismétlődő szó hangzása kifejezi a kifejezendő hangulatot. Poe végeredményképp oda jutott, hogy a két legzeneibb hang, az »o« és az »r« fejezik ki leginkább a melancholiát, az utóbbi érzelmet pedig legjobban fölkeltheti a halál.*)

Nem folytatom tovább a kiváló amerikai okoskodását, mely eddig is elég kiábránditóan hat az emberre, ha elgondoljuk, hogy a nagy költőt ilyen rideg indukció juttatta el gyönyörü Hollójának a megirásához.

*) Jövendő, 1904. 38. sz. Szini Gy.: A Dekadensek.

*) Poe-nak »A holló« c. költeményében minden versszak végén ott találjuk a »nevermore« rőfrént, amely hangkifejező szó. Ezt a szót ismétli, mondogatja egy holló a versszakok végén, mig egy szerető ifju a versen keresztül siratja elhunyt kedvesét. A költeményt Szasz Károly és Lévay József forditották le magyarra és nyelvünkben a »nevermore« rőfrént »soha már« — vagy »vége már«-ral adták vissza.

Aratás idején.

Ha a Napnak melege, hősége nem volna, akkor csak olyan haszontalan cifraság lenne az égen, mint egy vándorló tojás sárgája. De vagyon neki hősége — különösen tapasztaljuk ezt nyáron. A föld népe ilyenkor dolgozik a szakadásig, arat, hogy egy esztendőre való kenyeret gyűjtsön össze az egész ország számára.

Egy enyhe hajlású domboldal, egy csöndesen lejtő patak, néhány ködpára, melyen átdereng a napsugár a legegyszerűbb valami, amit akármelyik nyári estén elnézhetünk ezer meg ezer patak partján, vén családi fák alól, azt nézzük és szeressük is becsületes lélekkel . . . Az Audesek és a Kaukázus, az Indus és Helvécia tetői se nyujthatnak ennél többet. Csakhogy a világlátó kedvnek nehezére esik itthon, ezek közt a sövények közt időzni, hanem rohan a gyorsvonattal s piros kalauzoló könyvekből táplálkozik.

A nép ikertestvérével, a földdel, foglalkozik hajnalhasadástól csillagfakadásig. Még este is a fáradtság után valami csodálatos nagy szeretet beszél a szemükből a földhöz, melynek omlós homokja ugy fénylik a leszálló Nap mosolyában, mint a gyermekek arca, aki röpdös és ölelésre nyujtja a két karját. Mert a nép még a homokra sem haragszik. Ugy áll a dolog, ahogy Dániában mondják: Nincs rossz föld, csak rossz földmives. — A városi ember mikor gyalázva kifakad, hogy: de cudar nagy a homok, a tanyai ember pártolva mondja: nem nagy ez uram, inkább apró, csakhogy sok van belőle.

Tehát mig az egész község alszik, munkára megy a nép s az arató ember kidolgozza magát, mire a keleti égen megpercen a világosság.

A mi magyar népünk még boldog. Hiába festik a kalandorok olyan rikitó szinnel a nyomort, a mi népünk bizony elég jól él. Csak igy birja ki az aratási munkát. Keserves az apró, ritkás buzát vágni, főleg utak mellett, ahol a jószág is belegázolt. Mert bár a törvény szigoru, ártatlan malac-félrelépéseket is »mezőrendőri kihágás«-nak minősit, mindazonáltal a kár nem kevesebb azon, mint volt akkor, amikor a mai »mezőőrt« még értelmesebb nyelven »csősz«-nek titulálták. Az utak mentén tehén, ló beleharap, malac kiturja, ember meglopja stb. Azért mondja a régi példaszó: »Uram őrizz meg ut mellett való földtől, vékony lábu ökörtől, vastag lábu lótól s papleány feleségtől«.

Erre mifelénk az arató embernek igen nagyon gondját viselik feleségeik. Akik uradalomban aratnak, azok ott kosztot is szokták kapni. Hazulról is visz a hitestárs időnként olyan véka ennivalót a fején, hogy szinte görnyed alatta. Akik kisbirtokosoknál aratnak, azoknak mindennap vivődik ebéd. Tiz órán tul már megindul az ételvivők serege s innét számitva délután 1—2 óráig alig van asszony a községben. És elég jó ételeket visz: levest, néha hust, mácsikot, kött tésztát. Mert az csak ráfogás, hogy »mikor a szegény ember csibét eszik, vagy a szegény embernek, vagy a csibének van valami baja«.

Ilyen állapotban nem is üt ki a munkás emberben az elégedetlenség. Más világ van a falvakban és a tanyákon. Tisztább itt a levegő és nagyobb a Nap. Bent a nagyobb városokban a gyárkémények szénfüstös felhői alatt csoportokba verődnek az emberek és vörös zászlókkal járnak az utcákon le és föl és azt hangoztatják: Jogot a népnek! Azután tovább zug a rekedt hang: Nyolc órás munkaidőt, fizetésemelést!

De itt a mezőn a Nap süt, a levegő üde. A lelkek fertőzetlenül szivják magukba az éltető tiszta levegőt. Nem krajcáros hirlapok tanitásait teszik valóra, hanem a természet tárja elébük a megdönthetetlen, örök igazságot: Dolgozzál, a munka jogokat szerez!

Forgács Endre.

Aratáskor.

Peng a kasza, hull a rend,
Gyül a marok, kéve,
Forrón tüz a napsugár
Lányra és legényre.
Fölforralja a szivet
S tüzes nóta járja;
Édes öröm ül ki az
Arc pirulatába.

A kalász, mint az arany
Borul le a földre,
Fölötte minden szivet
Forró hála tölt be.
Aki Istent tagadod,
Gyere a mezőre,
Csoda minden kis kalász
S ezer a hivője.

Oh! van Isten, van bizony,
Tőle jött az áldás,
Azt mondja az aratók
Ajkán a sóhajtás.
Templommá lett a mező
Keresztekkel rakva —
Imádsággal járok ott,
Fejemet lehajtva.

FIÁK ANDRÁS.

HIREK.

Vasvármegye köztörvényhatósági bizottsága folyó julius hó 3-án rendkivüli közgyülést tart, amelynek főbb tárgyai a munkásházak és a vármegyei közkórház ügye. — A belügyminiszter jóváhagyta vármegyénknek azt a határozatát, amely szerint József főherceg szobrára 100 koronát, Tisza Kálmán szobrára 100 koronát és Szily János Szombathely első püspökének szobrának keritésére 200 koronát szavazott meg.

Áthelyezett törvényszéki jegyző. Dr. Gayer Gyula komáromi törvényszéki jegyzőt az igazságügyminiszter a vasvári járásbirósághoz helyezte át.

Népünnepély. A boldogemlékü Hollósi husztinián, volt czelldömölki apát emlékére a Jelybeli ipartestület a jövő vasárnap délutánján tartja meg a népünnepélyt. Az ünnepély szinhelye, mint a multban is, az apátsági major lesz.

Államsegély. A vallás és közoktatási miniszter a jánosházai iparos-iskola részére ezer korona államsegélyt engedélyezett.

Poe hatása Adyra ma már bebizonyitott dolog.*) Ady melancholiája, pesszimizmusa, tulsok rőfrénje, ismétlései teljesen a Poe-ra emlékeztet. A »Menekülj, menekülj innen« c. költeményében például minden versszak utolsó sorában ismétli a szót:

»Pocsolyás Értől elszakadt legény,
Sorvadva, várva itt tovább ne ülj!
Nem kellenek itt uri álmodók,
Menekülj, menekülj.

Rossz a világ itt: dacos Hunnia
Álmodva vivja a régi csatát.
Veri a Jövőt: balladát akar,
Balladát, balladát.

Homlokod sárgult, lázas a szemed,
Sejtő, beteg és finom a dalod.
És akarod még mindig a babért,
Akarod, akarod?

Dalaid könyvét dobd a tüzbe be,
Sorvadva, várva itt tovább ne ülj;
Pocsolyás Értől elszakadt legény,
Menekülj, menekülj!«

(Vér és Arany, 40. l.)

Ugyancsak az ismétlést mutatja a »Morognak a vének« c. költeménye, melyben erős, szenvedélyes, ifjui hévtől elragadtatva védekezik a mindenféle ujitást ellenző támadóival szemben. Itt az »Eb ura fakó« az ismétlődő sor, amellyel lekicsinylését, megvetését, fölényérzését fejezi ki:

»Ujfent morognak salabakterék:
Mi magyarságunk nekik nem elég.
Ők a magyarok, ők mindig a vég-ok.
Eb ura fakó,
Ez a magyarság?
Azok magyarok, akik nyomorékok?

Magyar vagyok, vén, bus magyar diák,
De unom már ezt a komédiát:
Megkarmolom az agg rozmárok arcát.
Eb ura fakó,
Pukkadjatok meg,
Nekünk nem kell savós, uri magyarság.

Mi magyarságunk: élő s nem halott,
Mi vagyunk itt igazi magyarok.
Arany-jászolból nem tudtok jól enni?
Eb ura fakó,
Ne nézzetek ránk,
Amit morogtok, ugyis semmi, semmi.

Elválik ugyis, hogy mi lesz velünk:
Magunké leszünk, vagy kilincselünk?
Lesz-e magyarság uj célra, nagy okra?
Eb ura fakó,
Faljatok aggok,
Bizzátok ezt az ifju magyarokra!«

(Az Illés szekerén, 164. l.)

Ady annyira szereti az ismétlődést, hogy néha nemcsak szavakat, vagy versorokat, hanem egész versszakokat mond el ujra változatlanul, vagy pedig parafrazálva. Az előbbire, ahol az első és az utolsó versszak ismétlődik és amelyben visszahökkentő, megdermesztő őszinteséggel tárja föl előttünk betegségét, az »Akit én csókolok« legyen a példánk:

*) Elek Artur két érdemes tanulmányban bizonyitékokkal ezt a hatást a »Nyugat«-ban.

sulyos csapás, mely alig pár hete ért egy köztiszteletben álló családot, most megismétlődött. Mily kinzó fájdalom az, ha szivünk hegedő sebe felszakad, mielőtt az begyógyulhatott volna. Nem érhet nagyobb veszteség és fájdalom szülőket, mintha minden gyermekűket elveszitik és éppen nem akkor, midőn szeretett gyermekeikkel elveszett a reménység is arra nézve, hogy a jóságos teremtő kárpótlást nyujthat. E hó 27-én reggeli 7 óra után vesszük a szomoru hirt, hogy Szabó Péter tb. főszolgabiró és neje szül. Horváth Janka 16 éves Marisska nevü szép leánya jobblétre szenderült. A nehéz megpróbáltatásnak alávetett család iránt rendkivül impozáns módon nyilvánult meg a részvét, minek a közönség azzal is kifejezést adott, hogy a 28-iki gyászszertartáson, illetve a temetésen rendkivül nagy számban jelent meg.

Késelés. Az alsósági virtus meg-megnyilvanul néha egy-egy fejbeverésben vagy meglékelésben. A héten is összeveszett Gög Lajos és Lőrincz János egymással és Lőrincz került ki győztesen a viadalból, aki kését társa vérével itatta meg. Gógot a kórházba kellett szállitani.

Az alsósági iparosok nyári tancmulatsága igen szép erkölcsi és anyagi sikerrel folyt le. Nemcsak a községből, hanem a vidékről is szép számmal jelentek meg az érdeklődők. Az iparosok még igazán fiatal egyesülete ilyen érdeklődés és pártfogás mellett rövid idő alatt nagy fejlődésnek nézhet eléje. A mulatságon felülfizettek: Palinkás Géza 4 K, Horváth Jenő 3·60 K, Pollak N. 3·18 K, Dénes Béla, Edvy Károly, Kovács Sándor jegyző, Sümeghy György, Ekker Pál, Varga György, Patyi Jónás, Szakács Kálmán, Nagy Lajos, Sebestyén János, Scheiber Mór, Bruckner Adolf 2—2 K, Johan Jancsika Zámbo Géza 1·60—1·60 K, Vikmon József, Horváth György 1·40—1·40 K, Molnár Gyula, Molnár András, özv. Dóra Nándorné, Puskás Gábor, Gög Lajos, Filep András, Kernya Antal, Németh Miklós, Steiner-Rudolf, Rotschild Miksa, Almási János és Stuban Ferenc 1—1 K, Szigethy György, Havasi János, Dátán Mihály, Rajky János, Kis István, Varga József, Somogyi János, Farkas Mihály, Maár József, Ernszt Józsefné, Havasi József, Torma Kálmán, Berecz Lajos, Jäger Mihály, Vikmon Elek 60—60 fillér, Bárdosi József 50 fillér, Somogyi Mihály, Sulyok Antal, Günsberger Miksa 40—40 fill., Magas József, Köves Antal, Horváth Elek, Szvoboda Pál, Sulyok István 20—20 fillért. A szives támogatásért e helyen is köszönetét fejezi ki az egyesület.

Mozdonyvezetők mulatsága. Mult számunkban jelzett nyári mulatságra a Koronaszalloda összes helyiségeiben már minden előkészületet megtett a rendező-bizottság, minden készen varja városunk közönségét. Értesülésünk szerint nemcsak városunkból, hanem a távol vidékről is sokan készülnek erre a minden tekintetben sikerültnek igérkező mulatságra s tekintettel a nemes célra, melyre a mulatság jövedelme szolgálni fog, bizton hisszük, hogy a nagyszámu közönség jól is fog mulatni.

Regényes szerelmi kaland. A »Vasvármegye« a napokaan leközölt egy ily jellegü szerelmi történetet s hozzátette, hogy egy szomszedos városkában történt meg. Hát ez a városka a mi városkánk. Aminthogy a fenti lap nem csinált belőle szenzációt, mi se fogjuk felfujni. Utóvégre nem követtetett el semmi természetellenes dolog. Vajjon megütközik-e valaki azon, ha a szerelmes macska kiül a holdvilágos háztető-gerincre s oda csalogatja kandur-szeladonját. Ez utóbbi aztán megjelenik, lenn a földön elénekel egy macskaszivet megható szerelmi dalt, s aztán az odatamasztott létran kezd felfelé kuszni az imádott lábai elé. Ugyebár ez semmi? Csupán az a valami, ha valamely irigy konkurrens elveszi a létrát és a szegény kandur kénytelen a mélybe vetni magát, ha nem akarja azt, hogy a nap mindnnt feltáró fénye ott érje a légyott szinhelyén. De hát még ez sem történt meg, sokkal egyszerübb és enyhébb szinezetü a dolog. Ami szóra érdemes, csupán az, hogy a két lovag lepedőkötélen volt kénytelen alácreszkedni az emeletről, mert az irigykedő harmadik kivülről rájuk zárta az ajtót.

Megint száj- és körömfájás. Egyházaskeszőről jelentik, hogy ugy ott, mint a szomszédos szergényben a száj- és körömfájás lépett fel. A fenti községek zárlat alá kerültek.

Elgázolta a vonat. Az állomásunkról Székesfehérvárra induló hétfői 5003. számu személyvonat Öskü közelében egy, a sineken játszadozó 8—10 év körüli fiucskát ütött el. A gyermeket holtan huzták ki a kerekek közül. A vizsgálat arra nézve, hogy kié a fiu és hogy kit terhel a felelősség, megindult.

Liliom-keringő. (Helybeli szerzőktől.) A lovagkor troubadourjai lanttal, gitárral kezükben, énekelve járták be az országot, s szerzeményüket ugy terjesztették, a zene- és költeszetkedvelők között. Ma már erre a célra modern eszközök állanak rendelkezésre: a sajtó és a posta. A lantosok és krónikások nem járják többé a poros országutakat; könnyitenek helyzetükön a fenti intézmények, bár ezekhez nem fűződik semmi ramantika. Az agy szüleményei manapság az iróasztalon látunk napvilágot, a többit mar a kiadók végzik el.

Kemenesalja hazája volt a multban is a dalköltészetnek; a zene mélabus akkordjai élénk visszhangra talált földesurainknak szépért lelkesülő szivében. Igy van ez ma is. A szépmüvészetnek egyetlen egy ága sem talál a nép lelkében olyan termő talajra, mint a zene és a dal. Ezért van az, hogy alig találunk családot, ahol valmely hangszert ne találnánk, a szép dalért pedig ugyszólván mindenki lelkesedik.

Pár héttel ezelőtt emlékeztünk meg arról, hogy *Cseke Gyula* és *Nyáry Elek* szerzeményében *Kemenesaljai dalok* cimen két gyönyörü népdal fog megjelenni. A mü előreláthatólag a hét valamelyik napján lapunk kiadóhivatalában jelenik meg és 1 korona 50 fillér árban kapható lesz.

Az ambitiosus szerzők, bár munkásságuk első terméke a zenevilág előtt ismeretlen még, a közérdeklődés hatása alatt egy ujabb s klasszikusabb müvet teremtettek meg, melynek fülbemászó zenéje bizonyára közkedveltségnek fog örvendeni.

A mü egy ugynevezett *Liliom-keringőt* foglal magában s nagy terjedelménél fogva betölt egy egész dalfüzetet. Ennek szövegét is *Cseke Gyula* irta, zenéjét — énekre és zongorára — Nyáry Elek szerezte. Az első szerzemény megjelenése után, tehát valószinüleg a jövő héten kerül sajtó alá.

A *Liliom-keringő* szövegét az alábiakban mütatjuk be:

Illatot gerjesztő
Hófehér virág,
Mint vidul a lelkem,
Hogyha téged lát!
Báj tükrözik arcadon,
Eszmenyi szép liliom;
Tested csábos és fehér,
Lelked ezzel is felér.

Majd a nyár ha int feléd,
Ne hidd csábszavát;
Maga után ősz szelét
Bocsátja reád.
Mefoszt szüzi bájadtól
S eltünik az ék,
Ami vonzó arcodon,
Volt csak buborék.

Jöjj keblemre, ott reád
Örök élet vár.
Izzó szivem láng heve
Lesz a napsugár;
Zápor majd a csóközön,
Szirmod azzal öntözöm,
Fürdöl a kéj tengerén
S mennybe jutunk: te meg én.

Vágyunk teljes, már nem üz
Oktalan szerelmi tüz.
Szomjas ajk ha csókra vár,
Egymás ajka csókpohár.
Boldogságunk kék egén
Megcsillant a fény:
Többé szivünk óhaja
Nem hiú remény.

Akit én csokolok, elsáppad,
Nem merem megcsókolni
Az anyámat.

Jaj azoknak, kik álmot szőnek
Rólam, hivő barátnak
S szeretőnek.

Jaj azoknak, akik szeretnek,
Mert nem hiszek már regen
A szivemnek.

Akit én csókolok, elsáppad,
Nem merem megcsókolni
Az anyámat.

(Az Illés szekerén, 106. l.)

Parafrazált költeményre sok példa akad ismert régebbi költészetünkben is. (Első és utolsó versszak: Hymnus, Szózat, Mikes stb.) Az első és az utolsó versszak parafrázisát látjuk az »Uri szűz dicsérete« cimü versében, ahol kevés homállyal fösti meg a másokmeg-nem-érintette uri lány szomoru ál-erkölcsét:

»Tested fehér és makulátlan,
De szemedben álmatlan éjek.
Láthatatlan, buja jelirás
Boritja melled s homlokodon
A bélyeg.

Vágyad több, mint az utcalányé,
Éji óráid vétkesebbek.
Ajkidon a nedves hazugság
S ringó járásodban nagy bünök
Lebegnek.

Az ördög s a hazugság védi
Ezt a te hires szüzességed,
Láthatatlan, buja jelirás
Boritja melled s homlokodon
A bélyeg.

(Az Illés szekerén, 105. l.)

Ady költészetének irányát a Poe-éhez hasonlóan jellemzi még a rőfrénen és a sok ismétlésen kivül a melancholia, a pesszimizmus, a bus reménytelenség. Ez, tekintve a korunkat, teljesen érthető is. Ady, ha a korát irja, önmagát irja. Igazi lirikus. Verseiben valóságos halálköltészetet láthatunk. Az elmulás gondolata vonul végig egész sorain versének és ezekben megcsendül egy-egy akkordban szivének az Istenhez való megtérő-hangja is:

»Az Ur Illésként elviszi mind,
Kiket nagyon sujt és szeret:
Tüzes, gyors sziveket ad nekik,
Ezek a tüzes szekerek . . .

(Folyt. köv.)

Elhunyt gyermek. Schütz Gyula helybeli butorkereskedőt nagy szomoruság érte, fél éves kis fiacskájának tegnap este 9 órakor történt elhunytával. Temetése holnap délután 4 órakor lesz.

Agyontötte a gerenda. A marcalhid javitásánál dolgozó munkások egyike, egy 17 éves, Nagy János nevü legény egy gerendát akart egyedül levenni a bontott hidról. A gerenda egyik vége azonban előbb földet ért, mint a másik és saját rugékonyságánál fogva a levegőben megperdülve, eldobta magát távolabb helyre, oda, ahol éppen Nagy János állt. A repülő gerenda ugy sujtotta főbe a legényt, hogy ott a helyszinen rögtön meghalt

Sertésvész. Karakó községben a sertésvész dühöng; a mult héten több sertés elhullott.

Dr. Beer, Brünn városának tiszti főorvosa, megállapitotta: Nagyon előrehaladott koru egyéneknél, akiknek szabálytalan székeléssel kell megküzdeniök, a természetes **Ferencz József**-keserüviznek már 8 napon át tartó használata (naponkint 3 evőkanállal) a kivánt, maradandó könyebbülést előidézi. — Kapható gyógytárakban és füszerkereskedésekben. A Szétküldési-Igazgatóság Budapesten.

Tánctanfolyam. Mayersberg József okl. tánctanár a városunkban is ismert és közszeretetben állott Mayersberg Frida tánctanárnő fivére julius hó közepén a Korona szálló nagytermében tánctanfolyamot nyit. Nagy gondot fordit arra, hogy növendékei a közkedveltségü bostont alaposan elsajátitsák. Különös sulyt helyez az illemtanra és a társaságban előforduló könnyed előkelő érintkezésre.

Miskén vásár lesz. Kemeoesalján a miskei állatvásárok igen látogatottak szoktak lenni. Mint halljuk, a holnap megtartandó vásár is népes fog lenni, nemcsak az idő kedvezése miatt, de azért is, mert a száj- és körömfájás folytán elrendelt zárlat feloldása után ez lesz az első országos vásár.

Holdsugáros vizeken. (Egy haditengerész naplójából.) Irta: *Horváth* Rezső. — Lapunk munkatársának könyve éppen most erte el a második kiadását. Ezen örvendetes alkalommal a »Budapesti Hirlap« a következő meleg sorokban méltatja a müvet: »*Holdsugáros vizeken.*« *Horváth* Rezső könyvéről alig pár hónapja irtunk néhány meleg sort s ime a könyv már is megérte a második kiadást. Az olvasóközönség, ugy látszik, azzal a meleg erdeklődéssel fogadta a tengerről és a tengeri életről irt könyvet, melyet méltán meg is érdemel. Lapozgatván az uj kiadásban, most is a bőrarol szóló dalmát mese kötötte le legjobban figyelmünket. Az érdekes, szines meséhez méltóan sorakoznak Horváth többi dolgai, melyek most bizonyára ugyanolyan meleg fogadtatásban fognak részesülni, mint mikor először utjuknak indultak.« A könyv szerkesztőségünk utján csekély *2 korona* áért beszerezhető.

A sitkei káplán balesete. Pintér Imre köztiszteletben álló nagysitkei segédlelkész kiment atyjával, aki Söptéről jött Sitkére, a szőlőhegybe, ahol atyja bort vásárolt. Amint a keskeny és szinte veszedelmes meredek uton szekéren lefelé jöttek, elibük került egy másik fuvaros. Látva a veszedelmes helyzetet, Pintér Imre leugrott a szekérről, de vesztére, mert ruhája megakadt és ő maga a szekér alá esett. A kerék a lábán ment keresztül, az esés következtében mellkasa sulyosan megsérült s valószinüen tüdővérzést is kapott. Eszméletlen állapotban vitték lakására.

Pályázat. A m. kir. posta műszaki személyzetének kiegészitése céljából több napidijas mérnöki állásra ezennel pályázat hirdettetik. Ezen állásokra 1883. évi I. törvénycikk 10-ik §-a értelmében mindazon magyar állampolgárok pályázhatnak, akik valamely müegyetemen tanulmányaiknak szabályszerü befejezése után, a budapesti királyi József müegyetemen gépészmérnöki oklevelet nyertek, vagy ezen müegyetem által honositott ily oklevéllel birnak, fedhetetlen előéletüek, testileg ép, egészségesek és posta- távirda-távbeszélő szolgálatra minden tekintetben alkalmasak. Azok a pályázók, akik tanulmányaikat az 1910/11-iki tanévet megelőzőleg végezték, tartoznak hiteles módon azt is igazolni, hogy azóta hol voltak alkalmazva, illetve mivel foglalatoskodtak. A pályázat alá bocsátott állásokat a posta- távirda vezérigazgatóság fogja betölteni. A sajátkezüleg irt és születési, orvosi, erkölcsi iskolai, esetleg az eddigi működéséről szóló egyéb bizonyitványokkal felszerelt folyamodványok tehát a m. kir. posta- távirda vezérigazgatóságához cimezve. (Budapest, II. kerület Albrecht-ut 3) folyó julius hó 15-éig közvetlenül nyujtandók be. A nyelvismeretek a kérvényben megjelölendők, s a vezérigazgatóság fentartja magának a jogot, hogy arról a felvétel előtt meggyőződést szerezhessen. Több nyelvet és ezek közt a horvát nyelvet is beszélők előnyben részesülnek. Bővebb felvilágositás a pósta távirda vezérigazgatóság műszaki osztályában szerezhető. A felfogadandó napidijas mérnökök Budapesten; illetve a kerületi posta- és távirda igazgatóságok székhelyein működő kerületi műszaki felügyelőségeknél nyernek alkalmazást és e tekintetben a kérvényben az alkalmazás helye megjelölhető, de a felvétel elfogadása ehhez nem köthető. A felfogadott napidijas mérnökök állásuk elfoglalásának napjától kezdve napi öt (5) korona dijazásban és netáni külső alkalmazás esetén megfelelő pótlékban részesülnek s annak a hivatalnak fegyelmi hatósága alá tartoznak melyhez szolgálattételre beosztatnak. Szolgálatuk megkezdése előtt fogadalmat tesznek és irásbeli kötelezettséget vállalnak arra nézve, hogy egy éven át a posta műszaki szolgálatát alaposan elsajátitani igyekeznek, s ezen gyakorlati idő letelte után a napidijas posta- és távirda mérnökök számára előirt szakvizsgát Budapesten leteszik. Akik ezen feltételeknek eleget nem tesznek, vagy akiknek magaviselete, szorgalma vagy megbizhatósága ellen kifogás merül fel, valamint azok is, akik más okok miatt postai szolgálatra alkalmatlanoknak találtatnak, napidijas állásuk alól, minden további igény nélkül, egyszerüen felmentetnek. Viszont azok, akik elvállalt kötelezettségüknek megfeleltek, az emlitett szakvizsga sikeres letétele után a létszámviszonyokhoz képest a X. fizetési osztály 3-ik fokozatában magyar királyi pósta- és távirdai segédmérnökké neveztetnek ki. Budapest, 1911. junius hó 19-én. M. kir. posta- és távirda vezérigazgatóság. A másolat hiteléül: Varga, pt. irodatiszt.

A remondák árának emelése. A hadvezetőség, mint katonai körökből értesülünk, a remondák átlagos árát 650 Koronáról 800 koronára akarja fölemelni. A mostani árak mellett ugyanis lehetetlen a lovas-csapatoknak teljes értékü lóállományát biztositani, bár a szolgálati lovaknak negyven százalékát csikótelepen vevelik, mielőtt a csapatokhoz kerülnének.

Cseresznyében és meggyben oly gazdag termés már régen volt, mint az idén. Piacunkra még a járáson kivüli falvakból is hoznak szekér- és vékaszámra, holott helyben is sok terem. Gyermekeink örülnek, hogy kapnak szüleiktől délelőtt és délután cseresznyét vagy meggyet. A kedves édesanya gondoskodik, hogy majd később is megkinálhassa övéit finom cseresznye- és meggy-lekvárral, befőzöttel; mig azonban ennek az egészséges gyümölcsnek szezónja tart: készit belőle rétest, lepényt, melyből az apuska is ki szokta venni becsületesen a maga részét. Egy tagtársnő szemü kedves urnő, lapunknak szorgalmas olvasója, a meggyes-lepény készitéséről a következő recipét adta át: 14 deka cukrot 8 tojás sárgájával és 14 deka hámozatlan mandulával bekeverünk; bele a 8 tojás habja. Tepsiben megsütjük, ha teteje hártyásodni kezd, sürün meggyet vagy dunsztost (lehet cseresznye is) szurkálunk bele és tovább sütjük. Ha megsült, tetszés szerinti darabokra fölvágjuk.

A dohányzó emberek (szép számmal vannak cigarettázó hölgyek is!) megemlegetik az 1911. év julius 1-jét, mert e napon érezik meg először Lukács László miniszter reformját, amelylyel a tubákon kivül minden rendü és rangu dohányárut 10—100 százalékig megdrágitott. De lehet ez a reform olyan puska is, amely visszafelé sül el: hátha sok »kisembert« leszoktat a dohányzásról, vagy legalább is mérsékeli ezt a szenvedelmét. Budapesten a gyári munkások százai meg százai kezdenek már mozgalmat ir[illegible] ez irányban. A szegényebb néposztály [illegible] kisgazdák a fogyasztó közönség nagy kontingensét alkotják, de hát ők is megokolatlannak tartják a dohány drágulását. Egy napszámos városunkban ekképp nyilatkozott a mult csütörtökön társai előtt: Mi mégis akarunk dohányozni és bagót rágni, azért a napibért »eményi köll«!

Szerkesztői üzenetek.

V. P. és N. K. Lapunkból a politika teljesen ki van zárva. Az a dolog különben, amelyen önök a jelzett társasösszejövetelen vitatkoztak, szerény véleményünk, sőt tudásunk szerint a maga szoros keretében csak politikai izü: máskülönben az történeti tény. Mert aki azt állitja vagy tanitja, hogy 1867-ben (XII. tc.) Magyarország nemzetközi szerződésre lépett Ausztriával, melyet Magyarország egyoldaluan, Ausztria hozzájárulása nélkül meg nem változtathat: az a történetet hamisan magyarázza, éppugy, mint osztrák ellenségeink. Akárhány magyar államférfi rég bebizonyitotta, legutóbb Tisza István gróf is a »Magyar Figyelő«-ben, hogy az 1867 évi. XII. tc. nem Magyarország és Ausztria, hanem a magyar nemzet és királya közötti létrejött kiegyezést tartalmazó *magyar törvény*, amelyet a magyar állam, amint megalkotott, éppen ugy meg is változtathat. Tessék tehát magyar törvényről beszélni, nem pedig nemzetközi szerződésről és ezt a valóságot kell ifjuságunk és népünk fejébe verni.

BORSZÉKI
gyógy és üditőviz.
A szénsavas ásványvizek
KIRÁLYA!
Angolkór és vérszegénység ellen páratlan gyógyszer. Mint üditő és hüsitő ital a legelső minden vizek között.
Kapható: GAYER GYULA utóda
CZELLDÖMÖLK.

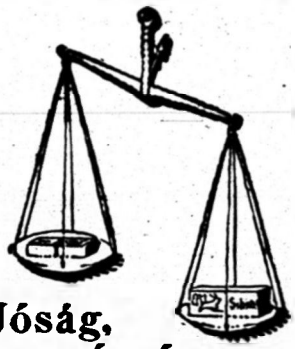

Jóság, ár és súlyra

kell a szappan összehasonlításánál és bevásárlásánál ügyelni. A világ egy szappana sem éri el a

Schicht szarvas szappanát

minden jó tulajdonságában, tisztaságában, mosóképességében, lágyságában és olcsóságában.

Magánvizsgára,

polgári, kereskedelmi és reáliskolai tanulókat előkészit egy tanár.

Megkeresések »Lelkiismeretes« jelige alatt e lap kiadóhivatalába intezendők.

Nyersolaj, szivogaz, Diesel

benzin motorok és lokomobilok

Gyors szállitás

Kedvező fizetési feltételek

Messze menő jótállás.

Drezdai motorgyar reszv. társ.

Németország legrégibb, legnagyobb motorgyára. — Vezérképviselo:

Gellért Ignác és Társa

BUDAPEST, V. Kohary utca 4.

(Alkotmány-utca sarok.)

FIX FIZETES

és magas jutalék mellett alkalmazunk vidéki ügynököket sorsjegyek részletfizetésre való eladásához. Havonként elérhető jövedelem 300—600 korona.

Hecht Bankház Részvénytársaság

Budapest, VI., Ferenciek-tere 6.

Singer Ferenc

m. kir. államvasuti órás- és ékszerész

Pápa.

Szállit a legelőnyösebb feltételek mellett bámulatos olcsó áron mindennemü **arany- ezüst- és ékszer-árut,** valamint fali- és **zsebórákat. Minden óra, mely nálam vásároltatik, masodpercnyi pontossággal szabályozva van.** — Óriási készlet ezüst evőkészletekben, amelyek szigoruan a napi árfolyam szerint lesznek eladva.

rajánlattal és választékkal a legn. készséggel szolgálok

Részletfizetésre is!

NAGY PÁL

czelldömölki férfi-divat terme

Hollósy-tér, az apátsági székházban.

A budapesti szabászati tanfolyamon elsajátitott legujabb szabás szerint készülnek a legkényesebb igenyeknek is megfelelő

uri, papi, sport és egyenruhák

jutányos árakon.

A divatterem mellett a t. közönség kényelmére

szövetraktár áll rendelkezésre,

hol is a legdivatosabb, jó minőségü szövetek idény szerint

nagy választékban beszerezhetők.

Kondor József és Schütz Gyula

sirkőraktára

Czelldömölk, a Kossuth Lajos-utcában

Ugy egyszerü, valamint modern, művészi kivitelü siremlékekben nagy választék

A VASMEGYEI

Takarékpénztár

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

ÁRUOSZTÁLYA

SZOMBATHELY.

Ajánl: Mindennemü mezőgazdasági és ipari gépeket, malomberendezéseket, **benzin- és nyersolajmotorokat, cséplőgép-garnitúrákat, gép- és nyersolajat,** műszaki cikkeket, zsák, ponyva és kötél-árukat, mindennemü **műtrágyát kartellen kivül,** vetőmagvakat, erőtakarmányféléket, **belföldi és porosz kőszenet, kovácsszenet,** meszet és czementet, tüzoltó-felszereléseket stb. stb.

Mérsékelt árak!

Méltányos fizetési feltételek!

Központi iroda: Kőszegi-u. 2.

Raktár: Széll Kálmán u. 25.

Árajánlattal és költségvetéssel díjmentesen szolgálunk.

Képviselet minden községben keresünk.

„A köztudatba ment át", hogy csakis

Kállai Lajos motorgyára

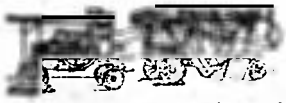

Budapest, VI. Gyár-utca 28.

szállitja teljes jótállás mellett a legnevesebb motorcséplő készleteket.

Saját érdekében kérjen minden gazda disz-főárlapot, melyet ingyen, bermentve küld a gyár.

Fontos figyelmeztetés! Kállai LAJOS hirneves motorgyára nem tévesztendő össze más KÁLLAI nevü kereskedő cégekkel.

KOVALD PÉTER ÉS FIA

cs. és kir. szab. kelme- és szőrmefestő, vegytisztitó és gőzmosó-gyár

BUDAPEST, VII., SZVETSÉG-UTCA 37. SZÁM.

Megbizói kényelmét szem előtt tartva elhatározta, hogy minden tekintélyes vidéki városban képviseletet létesit és ezáltal módot nyujt a nagyérdemü közönségnek arra, hogy cégét — **a csomagolás és postaköltségek mellőzésével** — közvetlenül felkeresheese.

Czelldömölkön Német Márkus

vette át a képviseletét és a gyár rendes áraiban vállalja az uri-, női- és gyermeköltönyök, diszitő és butorszövetek, függönyök, kézimunkák, szőnyegek, csipke- és végáruk, szőrmék stbiek vegytisztitását és festését.

Ugyszintén ágytollak tisztitását és fehérnemüek mosását is.

A nagyérdemü közönséget biztositva kifogástalan munkájáról és mindenkor méltányos áirról, szives jóinuulatába és figyelmébe ajánlja a képviseletet és számos megbizatást kér a

Kovald Péter és fia cég.

SAJÁT ÉRDEKE,

hogy lehetőleg összpontositsa szükségleteinek beszerzését egy cégnél, mely ezután védi érdekeit legjobban.

ELŐNYEI:

1. Nem kell ismeretlen cégekhez fordulnia.
2. Nem lesznek szétágazó kötelezettségei.
3. Állandó összeköttetésnél pontos és reális kiszolgálást biztosit magának.
4. Állandó összeköttetése mindig vigyázni fog önt vevőjének megtartani.

Saját érdeke, hogy csak ismert, előkelő céget tiszteljen meg bizalmával.

Aufrecht és Goltschmied utóda

Elek és Tarsa r.-t.

Budapest. IV. Károly-körut 10. szám.

Kuphatók kényelmes havi lefizetésre, állandó összeköttetésnél folyószámlára is:

1. A magyar és német irodalom összes termékei. 2. Képek. 3. Borondok és bőrondáruk. 4. Férfi fehérnemüek. 5. Látesövek. 6. Fényképkészülékek, felszerelések. 7 Vadászfegyverek, pisztolyok, flóbertek 8. Chinaezüstáruk. 9. Csillár- és petroleumlámpák. 10. Rézbutorok. 11. Szőnyegek. 12. Mindennemü hangszer.

Fenti 12 osztályunk összes cikkei elsőrangu minőségüek és minden osztály cikkeiről külön kimeritő árjegyzékkel rendelkezünk és a kivánt árjegyzéket ingyen és bérmentve küldjük.

Elvunk: Vevőkörunk megtartása, pontos kiszolgálás, méltányos árak révén.

Minden felvilágositással szivesen szolgálunk.

Kömüves-munkások

felvétetnek **nagy számban**

állandó alkalmazásra PÁPÁN (Veszprémmegye) helybeli és vidéki magas épitkezéshez.

Fizetés naponkint 6 K-ig. Munkavezetők és csoportvezetők magasabb fizetéssel.

Tulórázás rendes dijazással megengedtetik. Kivánatra közös lakás ingyen. Napi munkaidő 10 óra. Akkord (szakmány) munka szintén vállalható.

Jelentkezni és érdeklődni lehet

ifj. Fa Mihály épitésznél Pápán, (Veszprémmegye)

Hunyadi János-utca 5. szám alatt,

hol a kellő felvilágositás ugy irasban, mint szóbelileg megtudható.

144

Nyomatott Dinkgreve Nándor villanyüzemü könyvnyomdájában, Celldömölkön.